

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 32Csp/1/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8124200099
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Benčová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2024:8124200099.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Lenkou Benčovou v spore žalobcu UBC 2020, k.s. so sídlom kancelárie: Zelinárska 6, 821 08 Bratislava, IČO: 53 151 135 ako správca úpadcu spoločnosti Silverside, a.s. v konkurze, so sídlom Plynárska 7/B, 821 09 Bratislava, IČO: 50 052 560, právne zastúpený Advokátskou kanceláriou VIVID LEGAL, s.r.o., so sídlom Plynárska 7/A, 821 09 Bratislava, IČO: 36 807 915, proti žalovanej: A. B., C. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. E. XXXX/X, XXX XX F., o zaplatenie 4725,18 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Konanie o zaplatenie sumy 60 eur z a s t a v u j e.

II. Žalovaná j e p o v i n n á zaplatiť žalobcovi 4 318,65 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 4 378,65 eur od 01.10.2022 do 04.06.2024 a zo sumy 4 318,65 eur od 05.06.2024 do zaplatenia a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

IV. Žalobca m á n á r o k na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 17,70 %, pričom o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 05.01.2024 domáhal voči žalovanej zaplatenia istiny vo výške 4725,18 eur, sumy zmluvných úrokov vo výške 2109,67 eur, sumy zmluvnej pokuty vo výške 605,58 eur, zákonného úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 4667,86 eur od 01.10.2022 do zaplatenia, zákonného úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo súm omeškaných splátok úveru 127,95 eur od 23.9.2022 do zaplatenia, sumy vynaložených nákladov vo výške 3 eur ako aj náhrady trov konania.

2. V žalobe tvrdil, že na základe zmluvy o úvere poskytol žalovanej úver, ktorý sa zaviazala splácať prostredníctvom pravidelných mesačných splátok vo výške 124,27 eur. Žalobca vyzýval žalovanú na zaplatenie dlžných mesačných splátok. Žalovaná úver k dnešnému dňu nesplatila. Na žalobcu bol vyhlásený konkurz uznesením z 22.9.2022 a uznesenie bolo zverejnené v Obchodnom vestníku SR dňa 29.9.2022. Účinok zosplatenia úveru nastal dňa 30.9.2022.

3. Žalobca ako dôkazy na preukázanie svojich tvrdení predložil zmluvu o spotrebiteľskom úvere, upomienku č. 1 spolu s doručenkou, sadzobník poplatkov pre fyzické osoby – spotrebiteľov, platobnú disciplínu k zmluve o spotrebiteľskom úvere, výpis z Obchodného vestníka o vyhlásení konkurzu na majetok dlžníka Silverside, a.s. a o ustanovení správcu.

4. Žalovaná sa k žalobe nevyjadrila napriek tomu, že žaloba spolu s prílohami, poučením o procesných právach a povinnostiach a výzvou na vyjadrenie jej boli doručené 15.02.2024.

5. Súd na prejednanie sporu nariadil pojednávanie, ktorého sa zúčastnil právny zástupca žalobcu, ktorý zotrval na podanej žalobe. Uviedol, že žalovaná po podaní žaloby uhradila ešte sumu 60 eur, teda spolu uhradila 681,35 eur. Žalovaná sa pojednávania nezúčastnila, pričom svoju neúčasť neospravedlnila.

6. Na pojednávaní súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s predloženými listinnými dôkazmi, z ktorých zistil tento skutkový stav:

7. Žalobca a žalovaná uzatvorili dňa 14.12.2021 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 415232329, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanej úver vo výške 5000 eur, ktorý sa zaviazala splácať v pravidelných mesačných splátkach vo výške 124,27 eur so splatnosťou splátky k 22. dňu v mesiaci. Počet splátok bol 60. Dátum splatnosti prvej pravidelnej splátky bol 22.01.2022. Termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru 22.12.2026. Celková čiastka na zaplatenie bola uvedená 7456,20 eur. Úroková sadzba úveru 17% ročne. Ročná percentuálna miera nákladov (ďalej „RPMN“) 18,19 %. Priemerná RPMN 10,17 %. Odplata podľa Občianskeho zákonníka 17%. Doba trvania zmluvy: na dobu určitú do 22.12.2026.

8. Podľa čl. IX. bod 1 veta prvá zmluvy, ak sa dlžník dostane do omeškania so splácaním pravidelných splátok alebo ich časti podľa tejto zmluvy, veriteľ má právo požadovať okrem omeškaných pravidelných splátok zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 10 % p.a. z dlžnej sumy od prvého dňa omeškania.

9. Z platobnej disciplíny k zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 415232329 vyplýva, že žalovanej bol vyplatený úver vo výške 5000 eur dňa 14.12.2021. Z predmetnej platobnej disciplíny taktiež vyplýva, že žalovaná uhradila žalobcovi spolu 621,35 eur (5 x 124,27 eur) a v zmysle vyjadrenia žalobcu po podaní žaloby uhradila ešte sumu 60 eur.

10. Upomienkou zo dňa 29.09.2022 žalobca žiadal žalovanú o zrealizovanie úhrady dlžnej sumy v celkovej výške 130,95 eur v lehote do 3 dní od doručenia upomienky. Zásielka sa žalobcovi vrátila ako adresát neznámy.

11. Dňa 29.09.2023 bolo v Obchodnom vestníku SR č. 187/2022 pod č. K056351 zverejnené uznesenie Okresného súdu Bratislava I. z 22.09.2022 sp. zn. 31K/25/2022, ktorým OS Bratislava I. rozhodol o vyhlásení konkurzu na majetok spoločnosti Silverside, a.s., v konkurze.

12. V Obchodnom vestníku č. 85/2023 zverejnenom dňa 04.05.2023 bolo zverejnené uznesenie o ustanovení správcu UBC 2020, k.s. ako správcu úpadcu Silverside, a.s.

13. Z priemerných úrokových mier úverov poskytnutých v eurách rezidentom eurozóny vyplýva, že v mesiaci december 2021 bola úroková sadzba pre spotrebiteľské úvery – nové obchody so splatnosťou od 1 do 5 rokov vo výške 2,39 % p.a.

14. Zistený skutkový stav súd právne posúdil:

15. Podľa § 52 ods. 1 zákon a č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka účinného v čase uzatvorenia zmluvy (ďalej len OZ), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

16. Podľa § 52 ods. 2 OZ, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

17. Podľa § 52 ods. 2 OZ, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

18. Podľa § 52 ods. 2 OZ, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

19. Podľa § 53 ods. 1 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

20. Podľa § 53 ods. 2 OZ, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

21. Podľa § 53 ods. 3 OZ, Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

22. Podľa § 53 ods. 4 OZ, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

- a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy,
- b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa,
- c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví,
- d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu,
- e) umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, ak spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi,
- f) umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú,
- g) oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty,
- h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nespĺnil záväzky, ktoré vznikli,
- i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve,
- j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľa oprávňujú na zvýšenie ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia,
- k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nespĺnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nespĺnením jeho záväzku,
- l) obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosť niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana,
- m) v prípade čiastočného alebo úplného nespĺnenia záväzku zo strany dodávateľa neprimerane obmedzujú alebo vylučujú možnosť spotrebiteľa domáhať sa svojich práv voči dodávateľovi vrátane práva spotrebiteľa započítať pohľadávku voči dodávateľovi,
- n) spôsobujú, že platnosť zmluvy uzatvorenej na dobu určitú sa po uplynutí obdobia, na ktorú bola zmluva uzavretá, predĺži, pričom spotrebiteľovi priznávajú neprimerane krátke obdobie na prejavenie súhlasu s predĺžením platnosti zmluvy,
- o) oprávňujú dodávateľa rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou, alebo ktoré priznávajú právo zmluvu vykladať iba dodávateľovi,
- p) obmedzujú zodpovednosť dodávateľa, ak bola zmluva uzavretá sprostredkovateľom, alebo vyžadujú uzavretie zmluvy prostredníctvom sprostredkovateľa v osobitnej forme,
- r) umožňujú, aby bol spor medzi stranami riešený v rozhodcovskom konaní bez splnenia podmienok ustanovených osobitným zákonom,
- s) požadujú, aby spotrebiteľ poskytol zabezpečenie splnenia svojho záväzku v hodnote neprimerane vyššej, ako je výška jeho záväzku vyplývajúca zo spotrebiteľskej zmluvy v čase uzavretia dohody o zabezpečení splnenia záväzku spotrebiteľa,
- t) požadujú od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa,

u) požadujú od spotrebiteľa, aby bol neprimerane dlho viazaný zmluvou aj keď pri uzavieraní zmluvy bolo zrejmé, že predmet zmluvy možno dosiahnuť v podstatne kratšom čase,

v) požadujú od spotrebiteľa uhradenie plnení, o ktorých spotrebiteľ nebol pred uzavretím zmluvy preukázateľne informovaný, ktorých úhrada nebola upravená v zmluve alebo za ktoré spotrebiteľ nedostáva dohodnuté protiplnenie,

w) požadujú, aby spotrebiteľ poskytoval alebo poukazoval tretej osobe alebo v prospech tretej osoby akékoľvek plnenie plynúce zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiace so spotrebiteľskou zmluvou, ktoré v prevažnej miere nesleduje jeho záujmy, alebo aby plnil v súvislosti s týmto plnením akékoľvek záväzky tretej osobe.

23. Podľa § 53 ods. 5 OZ, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

24. Podľa § 53 ods. 6 OZ, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis.

25. Podľa § 53a ods. 1 OZ, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

26. Podľa § 39 OZ, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

27. Podľa § 41 OZ, ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevplyva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

28. Podľa § 517 ods. 2 OZ, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis

29. Podľa § 3 nariadenia vlády, výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

30. Podľa § 3a ods. 1 nariadenia vlády, ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi, sankcie za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú spolu prevýšiť priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne nesmú prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády; za rozhodujúcu sa považuje ročná percentuálna miera nákladov pre obdobný typ spotrebiteľského úveru.

31. Podľa § 3a ods. 2 nariadenia vlády, za sankcie podľa odseku 1 sa považujú úroky z omeškania, zmluvné pokuty a akékoľvek iné plnenia za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov.

32. Podľa § 144 Civilného sporového poriadku, žalobca môže vziať žalobu späť.

33. Podľa § 145 ods. 2 Civilného sporového poriadku, ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzatí žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

34. Podľa § 146 ods. 1 Civilného sporového poriadku, súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatiu žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie.

35. Vzhľadom na čiastočné späťvzatie žaloby v časti o zaplatenie 60 eur, ktorú sumu mala žalovaná v zmysle vyjadrenia žalobcu po podaní žaloby uhradiť, súd v súlade s citovanými ustanoveniami konanie v tejto časti zastavil.

36. Žalobca je poskytovateľom úverov vrámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. Žalovaná je fyzickou osobou, ktorá neuzatvárala úverovú zmluvu vrámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. Predmetný vzťah pre preto potrebné v zmysle citovaných ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka posudzovať ako vzťah spotrebiteľský, kde žalobca vystupuje v pozícii dodávateľa a žalovaná v pozícii spotrebiteľa. Uvedené je zrejmé aj z označenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere a spotrebiteľský charakter vzťahu nebol medzi stranami sporný.

37. Z vykonaného dokazovania nepochybne vyplýva, že žalovanej bol poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 5000 eur. Žalovaná nerozporeovala, že na predmetný úver uhradila vyššiu (inú) sumu ako vyplýva z platobnej disciplíny, teda 621,35 eur do podania žaloby a sumu 60 eur po podaní žaloby. Zo zmluvy vyplýva úroková sadzba vo výške 17 % p.a.

38. Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009).

39. V predmetnom spore boli v zmluve dojednané neprimerane vysoké úroky, výška ktorých odporuje dobrým mravom, preto je s poukazom na ust. § 39 Občianskeho zákonníka zmluva v časti odplaty neplatným právny úkonom.

40. V tomto smere súd poukazuje na rozhodnutia súdov cit.: „Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom. Prevýšenie úrokov o 100 % oproti priemeru úrokov za úvery poskytované bankami je netolerovateľné za žiadnych okolností a preto správne postupoval súd prvého stupňa, ak nepriznal žalobcovi žiadané úroky predstavujúce viac ako 100 % oproti priemeru úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere (v tom čase 12,67 % ročne). V tejto súvislosti odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že pokiaľ sú úroky neplatné v celom rozsahu, nemožno ich ďalej ani moderovať, a preto súd prvého stupňa nesprávne postupoval, ak považoval dohodu o výške úrokov nad 12,67 % ročne za absolútne neplatnú. Správne mal ustáliť, že úroky sú neplatné v celom rozsahu. Táto okolnosť totiž spôsobuje značnú nerovnováhu v postavení účastníkov v neprospech spotrebiteľa v zmysle § 53 ods. 1, 5 Občianskeho zákonníka a za týchto okolností je potrebné hodnotiť dohodu o výške úrokov ako absolútne neplatnú.“ (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/114/2014 zo dňa 05.11.2014)

41. Súd v ďalšom poukazuje na rozhodnutia súdov pri posudzovaní výšky úrokov a najvyššej prípustnej odplaty v zmysle ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorých cit:

42. „Občiansky zákonník, Obchodný zákonník a ani iný predpis, účinný ku dňu uzavretia zmluvy, neobsahoval ustanovenia o tom, do akej konkrétnej výšky možno dojednať zmluvné úroky, prípadne ďalšie poplatky, predstavujúce celkovú odplatu za poskytnutie finančných prostriedkov. V prípade, ak sa jedná o poskytnutie finančných prostriedkov spotrebiteľovi, určité hranice vyplývajú z § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy. Existencia citovaného ustanovenia však neobmedzuje okresný súd z možnosti posudzovania výšky dojedanej odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru aj cez prizmu dobrých mravov. Nemožno totiž opomenúť, že dobré mravy sú pojmom inherentným s právnym poriadkom, nakoľko samotné dobré mravy len dopĺňajú písané normy pozitívneho práva o vyvážený a spravodlivý širší rámec založený na analýze oprávnených záujmov. Stoja na úrovni nepísaného práva, ktorého hlavné zložky predstavujú všeobecné právne zásady a všeobecne uznávané normy morálky. Systém pozitívneho práva je tak zabezpečený všeobecnou dimenziou spravodlivosti. V zmysle uvedeného sa aj na výšku odplaty za poskytovanie finančných prostriedkov je potrebné pozeráť nielen z hľadiska platnosti jej dojednania v zmysle účinného zákonného ustanovenia § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, či nariadenia vlády, ale aj z hľadiska toho, či takto dojednaná odplata v podobe úrokov z úveru neodporuje všeobecnej predstave primeranosti zachovania základných zásad, na ktorých je občianske právo postavené, t. j. okrem iného i na zachovaní zásady ekvity. Pritom platí, že neprimerane vysoký úrok je nepochybne v rozpore s dobrými mravmi. Pri posúdení

primeranosti dojednanej výšky úroku treba predovšetkým porovnať dojednaný úrok s úrokovou mierou obvyklou z praxe peňažných ústavov v rozhodnom období. Zo znenia citovaného ustanovenia tak možno vyvodíť, že určujúcim kritériom primeranosti odplaty v rámci spotrebiteľskej zmluvy je obvyklosť tejto odplaty na finančnom trhu, ktorú obvyklosť je možné posudzovať len s ohľadom bežnú prax inštitúcií poskytujúcich úverov v porovnateľných výškach a za porovnateľných podmienok. (rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co 404/2017 zo dňa 31.5.2018)

43. „K odvolacej námietke žalobcu odvolací súd uvádza, že nemožno zohľadňovať len výšku úrokov, ale iba celkovú výšku odplaty za poskytnutie peňažných prostriedkov podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka odvolací súd uvádza, že predmetné ustanovenie nevyklučuje posúdenie súladu výšky úrokovej sadzby (a prípadne ďalších zložiek odplaty) s dobrými mravmi, ale predstavuje osobitný regulačný mechanizmus, ktorý sa v žiadnom prípade nevyklučuje s uplatnením korektívu dobrých mravov. Inými slovami aj zmluva uzavretá s odplatou neprekračujúcou limit vyplývajúci z § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka môže byť v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko skúmanie rozporu s dobrými mravmi nie je obmedzené iba na matematické porovnanie odplaty s určitou zákonnou maximálnou hranicou, ale zohľadňuje aj individuálne okolnosti uzavretia posudzovanej zmluvy, postavenie a pomery zmluvných strán a prípadne ďalšie okolnosti. V podrobnostiach odvolací súd poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co404/2017 zo dňa 31. mája 2018. Súčasne je v tomto prípade potrebné poukázať na dôvodovú správu k nariadeniu vlády SR č. 141/2014 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov. Touto novelou sa vykonáva § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka ustanovením najvyššej prípustnej výšky odplaty, ktorú možno od spotrebiteľa požadovať pri poskytnutí peňažných prostriedkov, pričom i Vláda SR predpokladala že samotné stanovenie tejto najvyššej prípustnej odplaty nevyklučuje uplatnenie korektívu dobrých mravov. Podľa textu dôvodov správy: „V súvislosti s RPMN je potrebné ešte uviesť, že v niektorých súdnych rozhodnutiach už odplata požadovaná na úrovni 23 % a viac je posudzovaná ako v rozpore s dobrými mravmi a teda v kontexte s vyššie načrtnutou tabuľkou RPMN celkové náklady by pri verifikácii dobrých mravov nemali prekročiť 30 - 35 %, pričom plnenie dosahujúce 40 - 50 % by bolo možné označiť pri splnení ďalších znakov za úžerné. V uvedenom kontexte bude vždy aplikovateľná aj skutková podstata úžery pri zachovaní správneho právneho posúdenia hrubého nepomeru protiplnenia a jej ostatných znakov - v danom kontexte bude, aby súdy pri zachovaní vzťahu subsidiarity § 39 Občianskeho zákonníka správne vyhodnotili aj aplikačný rozmer § 39a Občianskeho zákonníka, ktorý predstavuje iba jeden z dôvodov neplatnosti právneho úkonu. Uvedeným dlhodobým judikovaným pravidlám sa musí regulatívnym spôsobom prispôbiť aj trh požičiavania peňažných prostriedkov spotrebiteľom, keďže výhodnosť tohto prispôsobenia je práve v dosiahnutí právnej istoty v otázke platného dojednania spotrebiteľskej zmluvy.“ (rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 9CoCsp/22/2020 z 22. 10. 2020).

44. „Aplikáciu § 3 OZ nevyklučuje ani ust. § 53 ods. 6 OZ, kedy za obvyklé, primerané a neúžernícke úroky nie je možné vychádzať z údajov subjektov poskytujúcich spotrebiteľské úvery, ktoré úvery poskytujú za neprimerané odplaty a úroky rozporné s dobrými mravmi.“ (rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 10Co/48/2018 z 31. 01. 2019)

45. „Výška priemerných úrokových mier poskytovaných pre nové spotrebiteľské úvery predstavovala v čase uzavretia predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere výšku 12,54 %, teda prekročenie tejto úrokovej miery poskytnutej navyše pri úvere so splatnosťou 6 rokov, o skoro 100 %, nemožno považovať za iné, než úžerné, a to najmä za situácie, keď jej poskytol pôžičku bez náležitého posúdenia jej bonity.“ (rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 22CoCsp/41/2020 z 26. 11. 2020)

46. „Osobitný význam úrokov ako jednej zo zložiek odplaty sa prejavuje v tom, že zákon č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy vyžadoval v ust. § 9 ods. 2 písm. i) uvádzať i úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru. Je preto potrebné bez akýchkoľvek pochybností pripustiť, aby táto zložka odplaty, teda úrok, podliehal súdnemu prieskumu so zameraním na zistenie, či je v súlade s dobrými mravmi alebo nie.“ ... „Pri nebankových subjektoch, ktoré sú taktiež súčasťou finančného trhu, sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie však viac ako o 100 % oproti priemeru bánk. Dohodnutá úroková sadzba 17,70 % oproti priemernej úrokovej miere bánk pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných domácnostiam v mesiaci apríl 2018 pri úveroch od 1 do 5 rokov vo výške 5,26 % ročne o viac ako trojnásobok prevyšuje tento priemer, čo rozhodne nemožno

považovať za primerané a teda zodpovedajúce dobrým mravom. Záver o neplatnosti dojednania o úrokoch pre rozpor s dobrými mravmi má preto oporu vo vykonanom dokazovaní (§ 39 Občianskeho zákonníka v spojení s § 41 Občianskeho zákonníka). (rozsudok Krajského súdu v Prešove vo veci sp.zn. 7CoCsp/54/2020 z 24.6.2021).

47. Žalovanej ako spotrebiteľke bol poskytnutý úver s úrokom vo výške 17% ročne. Z priemerných úrokových mier úverov poskytnutých v eurách rezidentom eurozóny vyplýva, že v decembri 2021 bola úroková sadzba pre spotrebiteľské úvery – nové obchody so splatnosťou od 1 do 5 rokov vo výške 2,39% p.a. Je teda nepochybné, že ročná sadzba úroku dohodnutého v zmluve prevyšuje priemernú úrokovú sadzbu viac ako sedemnásobne.

48. Vzhľadom k tomu, že zmluva je neplatná v časti úrokov pre rozpor s dobrými mravmi, žalobca má právo len na vrátenie istiny úveru bez úrokov a poplatkov. Ku dňu vydania rozhodnutia súdu bola uhradená zo strany žalovanej suma 681,35 eur, ktorú súd započítal celú na istinu. Žalovaná je preto povinná zaplatiť žalobcovi sumu 4 318,65 eur (5000 – 681,35 eur). V prevyšujúcej časti bola žaloba ako nedôvodná zamietnutá.

49. Súd žalobcovi zároveň priznal aj úroky z omeškania v súlade s ustanovením § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nariadenia vo výške 5 % ročne odo dňa nasledujúceho po nadobudnutí účinnosti zosplatnenia úveru, t.j. od 01.10.2022 zohľadňujúc úhradu sumy 60 eur a čiastočné späťvzatie tejto sumy na pojednávaní dňa 05.06.2024.

50. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

51. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

52. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 2 CSP. Žalobca sa v predmetnom konaní domáhal zaplata sumy spolu 7440,43 eur a bol úspešný v časti o zaplata 4378,65 eur (aj v zastavenej časti o zaplata 60 eur možno pripočítať úspech žalobcovi) a tak jeho pomer úspechu predstavuje 17,70 %. O výške trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne na Krajský súd v Prešove cestou tunajšieho súdu.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a musí byť podpísané. Odvolanie musí ďalej obsahovať, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov tak, aby jeden zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).